

P8_TA-PROV(2014)0009

Stāvoklis Ukrainā

Eiropas Parlamenta 2014. gada 17. jūlija rezolūcija par stāvokli Ukrainā (2014/2717(RSP))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par Eiropas kaimiņattiecību politiku, par Austrumu partnerību (AP) un par Ukrainu, jo īpaši 2014. gada 17. aprīļa rezolūciju par Krievijas īstenoto spiedienu uz Austrumu partnerības valstīm, jo īpaši — destabilizāciju Austrumukrainā¹,
 - ņemot vērā Eiropadomes 2014. gada 20. marta un 27. jūnija secinājumus,
 - ņemot vērā OSCE/ODIHR Starptautiskās vēlēšanu novērošanas misijas galīgo ziņojumu par prezidenta pirmstermiņa vēlēšanām Ukrainā,
 - ņemot vērā to, ka 2014. gada 27. maijā tika parakstītas ES un Ukrainas asociācijas nolīguma noslēdzošās daļas un padziļināts un visaptverošs brīvās tirdzniecības nolīgums,
 - ņemot vērā ANO augstās komisāres cilvēktiesību jautājumos 2014. gada 15. maija un 15. jūnija ziņojumu par cilvēktiesību stāvokli Ukrainā,
 - ņemot vērā NATO un Ukrainas komisijas 2014. gada 1. aprīļa paziņojumu,
 - ņemot vērā Reglamenta 123. panta 2. un 4. punktu,
- A. tā kā Ukrainai joprojām ir jārisina nopietnas drošības, politiskās, kā arī sociālās un ekonomiskās problēmas; tā kā konflikts Ukrainas austrumos ir nopietns traucēklis šīs valsts attīstībai un uzplaukumam;
- B. tā kā Krievijas okupācija un Krimas aneksija pārkāpj starptautiskās tiesības un Krievijas starptautiskās saistības, kas noteiktas ANO Statūtos, Helsinku Nobeiguma aktā, Eiropas Padomes statūtos un 1994. gada Budapeštas memorandā par drošības garantijām, kā arī divpusējās saistības, kas noteiktas 1997. gada divpusējā Draudzības, sadarbības un partnerattiecību līgumā;
- C. tā kā 2014. gada 25. maijā Petro Porošenko tika ievēlēts par jauno Ukrainas prezidentu, tā kā vēlēšanas uzraudzīja starptautiska vēlēšanu novērošanas misija OSCE/ODIHR vadībā, un, neraugoties uz nedrošo situāciju Ukrainas austrumos un Krievijas veikto Krimas aneksiju, tās tiek uzskatītas par starptautiskajām saistībām visumā atbilstošām un valsts lielākajā daļā ievērotas pamatbrīvības;
- D. tā kā jaunais prezidents ir izvirzījis 15 punktu plānu situācijas mierīgam noregulējumam Austrumukrainā, lai saglabātu Ukrainas valsts suverenitāti, teritoriālo integritāti un nacionālo vienotību, pamatojoties uz to personu amnestiju, kas ir padevušies un nav

¹ Pieņemtie teksti, P7_TA(2014)0457.

pastrādājuši nopietnus noziegumus, izveidojot kontrolētus atkāpšanās koridorus Krievijas algotņiem un sākot visaptverošu dialogu;

- E. tā kā prezidents Porošenko kā pirmo soli vienpusēji pasludināja pamieru no 20. līdz 30. jūnijam, kas radītu iespējas konsultācijām starp Ukrainu, Krieviju, EDSO un separātistu spēkiem; tā kā Ukrainas valdības vienpusēji pasludināto pamieru separātisti atkārtoti pārkāpa un tāpēc bija kritušie abās pusēs;
- F. tā kā 2014. gada 25. jūnijā Krievijas Federācijas Padome apstiprināja prezidenta Putina lēmumu izbeigt tiesības nosūtīt Krievijas bruņotos spēkus uz Ukrainas teritoriju;
- G. tā kā 2014. gada 27. jūnija Ārlietu padome apstiprināja Komisijas analīzi, saskaņā ar kuru Ukraina ir izpildījusi visus vīzu liberalizācijas pasākumu plāna pirmā posma kritērijus un sākusi vīzu liberalizācijas procesa otro posmu;
- H. tā kā 2014. gada 27. jūnijā ES ar Ukrainu parakstīja asociācijas nolīguma noslēdzošās daļas un padziļinātu un visaptverošu brīvās tirdzniecības nolīgumu (*AA/DCFTA*); tā kā ar šā nolīgumu tiek atzīti Ukrainas tautas centieni dzīvot valstī, kurā valda Eiropas vērtības, demokrātija un tiesiskums;
- I. tā kā prezidents Porošenko pēc vienpusēji pasludinātā pamiera neievērošanas pieņēma lēmumu atsākt pretterorisma operāciju, lai salauztu separātistu pretestību valsts austrumos; tā kā Ukrainas armija atguva kontroli pār vairākām Austrumukrainas pilsētām, piespiežot nemierniekus un algotņus atkāpties Doņeckas virzienā; tā kā tomēr vardarbība turpinās;
- J. tā kā Vācijas, Francijas, Krievijas un Ukrainas ārlietu ministri sanāksmē Berlīnē 2. jūlijā vienojās noteikt pasākums, kas vērsti uz ilgspējīgu savstarpēju pamieru Austrumukrainā;
- K. tā kā prezidents Porošenko pauda gatavību pamieru pasludināt otru reizi, ievērojot trīs nosacījumus — pamieru ievēro abas puses, tiek atbrīvoti visi gūstekņi un robežu uzrauga EDSO;
- L. tā kā prezidents Porošenko 2014. gada 14. jūlijā paziņoja, ka Krievijas militārpersonas cīnās pret Ukrainas spēkiem kopā ar separātistu nemierniekiem un ka ir izvērsta Krievijas jaunā raķešu sistēma; tā kā saskaņā ar ziņām no NATO avotiem Krievija nemierniekiem piegādā smagos kaujas tankus, artilēriju un citus ieročus un ļauj algotņiem no Krievijas šķērsot robežu, lai pievienotos bruņotajiem nemierniekiem;
- M. tā kā Briselē 2014. gada 11. jūlijā notika ES, Ukrainas un Krievijas trīspusējās konsultācijas par ES un Ukrainas asociācijas nolīguma un *DCFTA* īstenošanu; tā kā šis ir lietderīgs process, kurā iespējams pārvarēt ilgstošās viedokļu atšķirības, izskaidrojot *AA/DCFTA* priekšrocības un ņemot vērā visu pušu visas leģitīmās bažas,
- 1. atzinīgi vērtē asociācijas nolīguma noslēdzošo daļu, tostarp padziļinātu un visaptverošu brīvās tirdzniecības nolīguma parakstīšanu, un ir pārliecināts, ka tas kļūs par politisko un ekonomisko reformu dzinējspēku, veicinot modernizāciju, tiesiskuma nostiprināšanu un ekonomisko izaugsmi; izsaka atbalstu Ukrainai virzībā uz šā nolīguma pagaidu piemērošanu; paziņo, ka Eiropas Parlaments nolīguma ratifikācijas procedūru pabeigs iespējami īsā laikā; aicina dalībvalstis un Ukrainu to ātri ratificēt, lai iespējami drīz to varētu pilnībā īstenot; uzsver, ka *AA/DCFTA* nekādā veidā nav saistīts ar integrāciju NATO;

2. ļoti atzinīgi novērtē arī asociācijas nolīgumu parakstīšanu ar Gruziju un Moldovu, kas iezīmē jaunas ēras sākumu šo valstu politiskajās un ekonomiskajās attiecībās ar ES; aicina tos drīz ratificēt un atzinīgi vērtē faktu, ka Moldovas parlaments to jau ir izdarījis; nosoda Krievijas pieņemtos ar tirdzniecību saistītos „soda” pasākumus pret valstīm, kas parakstījušas asociācijas nolīgumu ar ES, jo šie nolīgumi neapdraud Krievijas intereses; uzsver, ka šādi pasākumi neatbilst Pasaules Tirdzniecības Organizācijas noteikumiem, ir politiski motivēti un tāpēc nav pieņemami;
3. atzinīgi novērtē Petro Porošenko ievēlēšanu godīgu un demokrātisku vēlēšanu pirmajā kārtā par Ukrainas prezidentu; konstatē, ka šo vēlēšanu rezultāti liecina par iedzīvotāju stingru atbalstu savas valsts Eiropas un demokrātijas perspektīvai;
4. atbalsta miera plānu kā svarīgu deeskalācijas un miera iespēju; atbalsta Petro Porošenko apņēmīgo rīcību Ukrainas vienotības, suverenitātes un teritoriālās integritātes garantēšanai; atzinīgi novērtē viņa apņēmību pievērsties sistemātiskas korupcijas problēmai un valsts līdzekļu izsaimniekošanai; atkārtoti pauž savu nostāju, ka Krievija ir iesaistīta karadarbībā un militārajās piegādēs; aicina Krieviju ievērot savas starptautiskās saistības, patiesi iesaistīties sarunās miermīlīgam risinājumam un izmantot savu reālo ietekmi, lai pārtrauktu jebkāda veida vardarbību;
5. Aicina sarīkot jaunu trīspusējās kontaktgrupas sanākumi par neregulējumu Ukrainas dienvidaustrumos, un atbalsta jaunas saziņas formas starp pusēm;
6. uzsver, ka Ukrainas tautai ir pamattiesības brīvi lemt par savas valsts ekonomisko un politisko nākotni un atkārtoti paziņo, ka Ukrainai saskaņā ar ANO Statūtu 51. pantu ir tiesības uz paš aizsardzību; atkārtoti, ka starptautiskā sabiedrība atbalsta Ukrainas vienotību, suverenitāti un teritoriālo integritāti; aicina Ukrainas drošības spēkus pilnībā ievērot starptautiskās humanitārās tiesības un starptautiskās cilvēktiesības, veicot tā saucamās pretterorisma operācijas, un uzsver nepieciešamību aizsargāt civiliedzīvotājus; un aicina nemierniekus un algotņus darīt to pašu un neizmantot civiliedzīvotājus kā dzīvo vairogu; uzsver, ka nepieciešams panākt krīzes politisku atrisinājumu un aicina visas puses demonstrēt savaldību un ievērot pamieru, kas ir jāpasludina iespējami drīz un stingri jāievēro;
7. nosoda Krievijas agresiju Krimā kā rupju Ukrainas suverenitātes un teritoriālās integritātes pārkāpumu no starptautisko tiesību viedokļa un noraida Krievijas *fait accompli* politiku ārlietās; uzskata Krimas aneksiju par nelikumīgu un atsakās atzīt Krievijas *de facto* varu šajā pussalā; atzinīgi vērtē lēmumu aizliegt tādu preču importu no Krimas un Sevastopoles, kurām nav Ukrainas sertifikāta, un, atbilstoši ANO Ģenerālās asamblejas Rezolūcijai 68/262, mudina citas valstis ieviest līdzīgus pasākumus;
8. nosoda pastāvīgo vardarbību un to, ka Austrumukrainā ik dienu iet bojā cilvēki, tiek sagrautas ēkas un īpašumi, un tūkstošiem civiliedzīvotāju dodas prom no konflikta zonas uz drošākām vietām; apsveic Ukrainas puses parādīto labo gribu, vienpusēji pasludinot pamieru, un pauž nožēlu, ka nemiernieki un algotņi nesekoja šim paraugam; ir dziļi nobažīties par to iedzīvotāju drošību, kas ir spiesti atrasties Doņeckas un Luhanskas apgabalos; pauž nožēlu par bojā gājušajiem un to, ka reģistrēto upuru vidū ir arī bērni; izsaka dziļu līdzjūtību viņu ģimenes locekļiem; asi nosoda jebkādu pret civiliedzīvotājiem vērstu vardarbību un aicina stingri ievērot starptautiskās humanitārās tiesības;
9. aicina Krieviju atbalstīt miera plānu ar patiesu apņēmību un kā pirmos ilgi gaidītos

konkrētos soļus, kas apliecina Krievijas krīzes deeskalācijas centienu nopietnību, pieņemt pasākumus, lai efektīvi kontrolētu savu robežu ar Ukrainu un izbeigtu nelikumīgu bruņotu vīru, ieroču un bruņojuma pastāvīgo iekļūšanu, naidīgo rīcību un infiltrāciju, nekavējoties samazināt un atvilkt tās karaspēka kontingentu pie tās robežas ar Ukrainu un izmantot savu varu pār nemierniekiem un algotņiem, lai viņus piespiestu ievērot pamieru, nolikt ieročus un caur atkāpšanās koridoru doties atpakaļ uz Krieviju, kā tas paredzēts Porošenko miera plānā;

10. pauž nožēlu par Ukrainas gaisa spēku piloti Nadju Savčenko nelikumīgo aizturēšanu Krievijā un pieprasa viņu nekavējoties atbrīvot, kā arī atbrīvot visus gūstekņus Ukrainā vai Krievijā;
11. aicina Komisijas priekšsēdētāja vietnieci / Savienības augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos un Eiropas Ārējās darbības dienestu nodrošināt jutamāku klātbūtni krīzes atrisināšanai izveidotajos dialoga mehānismos, tostarp kontaktgrupā;
12. atzinīgi novērtē esošo sankciju paplašināšanu ar papildus vēl 11 cilvēkiem, galvenokārt t. s. separātistu amatpersonām; atzinīgi novērtē Padomes, EĀDD un dalībvalstu veikto sagatavošanas darbu turpmākajām sankcijām pret Krieviju, paredzot sankcijas ekonomikas, finanšu un enerģētikas nozarēs un nosakot ieroču un divējāda lietojuma tehnoloģiju embargo; aicina noteikt kolektīvu ieroču pārdošanas aizliegumu Krievijai, un mudina to īstenot tik ilgi, kamēr normalizējas situācija Ukrainas austrumos; brīdina, ka jebkādi turpmāki Krievijas mēģinājumi destabilizēt Ukrainu liks pieņemt papildu sankcijas un būtiski ietekmēs ES un Krievijas attiecības;
13. prasa Padomei, lai tā Krievijai paziņotu jaunu termiņu, līdz kuram tai jāizpilda savas starptautiskās saistības un piemērotu trešā posma sankcijas, ja to prasa situācija;
14. mudina Eiropadomi pieņemt labāk saskaņotu un stingrāku stratēģiju, par krīzi Ukrainā un par Krievijas valdības rīcību, tostarp arī par jautājumiem, kas saistīti ar ES energoapgādes drošību, runāt vienā balsī; pauž nožēlu par to, ka vairākas dalībvalstis šajā ziņā demonstrē nevienprātību un ES solidaritātes trūkumu;
15. atbalsta jauna pamiera noslēgšanu pēc savstarpējas vienošanās, lai stabilizētu drošības situāciju, panāktu patiesu deeskalāciju un radītu stimulus prezidenta Porošenko miera plāna īstenošanai, kam nepieciešama pamiera abpusēja ievērošana, gūstekņu atbrīvošana un efektīva robežkontrole EDSO uzraudzībā; atzinīgi novērtē Ukrainas bruņoto spēku jaunākos panākumus Austrumukrainā un kontroles atgūšanu pār vairākām lielām pilsētām;
16. pauž stingru pārlicību, ka ar lielākiem materiāliem un finanšu līdzekļiem jānostiprina EDSO īpašās novērošanas misijas loma, lai Ukrainai sniegtu atbalstu pierobežas apgabalu nodrošināšanai un uzraudzībai;
17. atgādina Ukrainas valdībai, ka valstī ir steidzami nepieciešamas ekonomiskās un politiskās reformas; norāda, ka reformas valstī būtu jāierosina nevis tikai saistībā ar ārēju spiedienu, bet gan tās būtu jābalsta uz stingru tautas atbalstu tam, lai tiktu radītas ilgtspējīgas ekonomiskās un sociālās iespējas, modernizējot valsti;
18. aicina veikt kopš 2013. gada novembra visās Ukrainas daļās pret cilvēci izdarīto noziegumu un traģisko notikumu neatkarīgu un objektīvu izmeklēšanu Eiropas Padomes uzraudzībā, kurā iekļauj spēcīgu starptautisko komponentu, un tiesāt par tiem atbildīgās personas; izsaka

pārlicību, ka tikai šo noziegumu efektīva izmeklēšana palīdzēs Ukrainas sabiedrībai un upuru ģimenēm un draugiem atjaunot uzticēšanos iestādēm;

19. atgādina par nepieciešamību Ukrainā izbeigt sistemātisku un strukturālu cilvēktiesību ierobežošanu, sliktu pārvaldību, korupciju, kas ir plaši izplatīta, un milzīgo ēnu ekonomiku; uzsver notiekošās konstitucionālās reformas procesa svarīgumu, svarīgo nozīmi, kāda ir pilsoniskās sabiedrības attīstības atbalstīšanai, lai sasniegtu patiesu līdzdalības demokrātiju, kas veicina un aizsargā cilvēktiesības, nodrošinot tiesiskumu un labu pārvaldību visiem cilvēkiem visos valsts reģionos, tādējādi dodot ieguldījumu tās drošības un stabilitātes nostiprināšanā; aicina pieņemt Eiropas standartiem atbilstīgus tiesību aktus diskriminācijas novēršanai;
20. uzsver uzticības veidošanas nepieciešamību starp sabiedrības dažādām kopienām, un aicina sākt ilgspējīga izlīguma procesu; uzsver nozīmi, kāda šajā sakarībā ir iekļaujošam nacionālam dialogam, propagandas un tādu izteikumu un retorikas, tostarp tādas, kas nāk no Krievijas, nepieļaušanai, kas var pastiprināt konflikta saasināšanos;
21. uzskata, ka ir ārkārtīgi svarīgi sākt pakāpenisku centrālās varas decentralizācijas procesu, un, neapdraudot pilnvaru iekšējo līdzsvaru vai valsts efektīvu funkcionēšanu, nodot pilnvaras reģionālajām un pilsētu pašvaldībām;
22. atzinīgi vērtē valsts iepirkuma likuma pieņemšanu un aicina to rūpīgi īstenot; sagaida drīzu politiski neatkarīgas pretkorupcijas aģentūras izveidošanu ar pilnvarām veikt korupcijas gadījumu izmeklēšanu;
23. uzsver nepieciešamību nostiprināt tiesiskumu, veicot arī tiesu reformu, kas varētu palīdzēt atjaunot iedzīvotāju uzticēšanos tiesu iestādēm, un nepieciešamību depolitizēt un demilitarizēt tiesībsardzības iestāžu struktūru;
24. atzinīgi novērtē lēmumu izveidot aktīvi darbojošos civilu kopējās drošības un aizsardzības politikas misiju Ukrainai; aicina augsto pārstāvi / Komisijas priekšsēdētāja vietnieci un dalībvalstis paātrināt tās izveidošanu; ir pārliecināts, ka šai misijai jādod plašs mandāts, lai efektīvi atbalstītu Ukrainu nepieciešamajos visaptverošajos pūliņos stabilizēt situāciju valstī;
25. atkārtoti izsaka atbalstu prezidenta Porošenko nodomam rīkot parlamenta pirmstermiņa vēlēšanas; uzsver, ka šīs vēlēšanas jāsarīko, ievērojot Venēcijas Komisijas rekomendācijas;
26. pauž dziļas bažas par cilvēktiesību un humanitāro situāciju Austrumukrainā un Krimā, ko izraisījuši Krievijas kūdītie nemiernieki un algotņi un kas pasliktinās, jo īpaši ņemot vērā spīdzināšanu, nogalināšanu, žurnālistu un aktīvistu pazušanu un sagūstīšanu, kā arī bērnu nolaupīšanas gadījumus; aicina Ukrainas iestādes attiecīgajos reģionos uzlabot civiliedzīvotāju aizsardzību un humanitārās palīdzības sniegšanu;
27. šajā sakarā pievērš uzmanību nesenajam *Amnesty International* ziņojumam un stingri nosoda nolaupīšanas, piekaušanas, spīdzināšanu, slepkavības, ārpustiesas nāvessodus, nopietnus cilvēktiesību un humanitāro tiesību pārkāpumus pret aktīvistiem, protestētājiem, žurnālistiem un daudziem citiem pilsoņiem pēdējo triju mēnešu laikā, ko galvenokārt veic bruņoti separātisti, bet dažos gadījumos arī valdības spēki; atbalsta Ukrainas valdības aicinājumu izveidot vienotu un regulāri aktualizētu nolaupīšanas gadījumu reģistru, un rūpīgi un objektīvi izmeklēt visas apsūdzības par nelikumīgu spēka lietošanu, nežēlīgu

izturēšanos vai spīdzināšanu;

28. uzsver nepieciešamību rast skaidru, taisnīgu un stabilu risinājumu, lai Ukrainai garantētu gāzes piegādes drošību no Krievijas, kas ir Ukrainas ekonomiskās attīstības un stabilitātes priekšnoteikums; uzskata, ka ES jāturpina spēlēt savu lomu izlīguma veicināšanā, kas dos Ukrainai iespējas par tās gāzes iepirkumiem maksāt konkurētspējīgu cenu, kas nav politiski motivēta; uzsver, ka energoresursu izmantošana par ārpolitikas instrumentu grauj ilgušo uzticību Krievijai kā uzticamam ES tirdzniecības partnerim un ka tālāki pasākumi ES atkarības no Krievijas gāzes mazināšanai jāuzskata par prioritāti;
29. aicina dalībvalstis nodrošināt pietiekama apjoma gāzes piegādes, izmantojot gāzes reversās plūsmas no kaimiņvalstīm ES; tāpēc atzinīgi novērtē saprašanās memorandu starp Slovērijas Republiku un Ukrainu par reversajām plūsmām, kas rosinātu Ukrainu izveidot pārredzamu un drošu gāzes transporta sistēmu; atgādina par Enerģētikas kopienas stratēģisko lomu, kuras prezidējošā valsts 2014. gadā ir Ukraina; atzinīgi novērtē to, ka sadarbība ar Ukrainu ir Komisijas 2014. gada jūnijā publiskotās Eiropas energoapgādes drošības stratēģijas neatņemama sastāvdaļa;
30. atzinīgi novērtē to, ka Ukraina nesen sākusi vīzu režīma liberalizācijas pasākumu plāna otro posmu, tādējādi vēlreiz apliecinot Ukrainas apņēmību īstenot nepieciešamos likumdošanas, politiskos un institucionālos pasākumus; izsaka stingru pārlicību, ka tās galīgais mērķis ir bezvīzu režīma ātra ieviešana; vienlaikus aicina nekavējoties ES un dalībvalstu līmenī ieviest ļoti vienkāršu pagaidu kārtību, kādā par nelielu maksu būtu iespējams saņemt vīzu;
31. atzinīgi novērtē Komisijas izveidoto atbalsta grupu Ukrainai, kas Ukrainas iestādēm nodrošinās visu nepieciešamo palīdzību politisko un ekonomisko reformu veikšanai un nodarbošies ar Eiropas reformu plāna īstenošanu;
32. uzsver nepieciešamību aizstāvēt Eiropas intereses un vērtības, veicināt stabilitāti, labklājību un demokrātiju Eiropas kontinenta valstīs;
33. atkārtoti pauž savu nostāju, ka asociācijas nolīgumi ar Ukrainu un citām Austrumu partnerības valstīm nav galīgais mērķis to attiecībās ar ES; turklāt šajā sakarā norāda, ka saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības 49. pantu Gruzijai, Moldovai un Ukrainai gluži tāpat kā jebkurai citai Eiropas valstij, ir Eiropas perspektīva un tā var iesniegt pieteikumu, lai kļūtu par Savienības dalībvalsti, ja tā ievēro demokrātijas principus, pamatbrīvības, kā arī cilvēktiesības un minoritāšu tiesības un nodrošina tiesiskumu;
34. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, dalībvalstu valdībām, Ukrainas prezidentam, valdībai un parlamentam, Eiropas Padomei un Krievijas Federācijas prezidentam, valdībai un parlamentam.